

Приложение към ПДДГ

УТВЪРЖДАВАМ:

Мариана Бонджева

Директор ДГ „Трети март“

ПРОГРАМА

ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

Настоящата Програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в ДГ „Трети март“ е разработена съгласно Наредба №13/21.09.2016 г. за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование/ГЗЕИО/ на Министъра на образованието и науката, приета на заседание на Педагогическия съвет с Протокол № / 11.09.2026 г. и утвърдена със Заповед на директора на ДГ.

I. СЪЩНОСТ И ЦЕЛИ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО , ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ В ДГ „ТРЕТИ МАРТ“.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ:

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование /ГЗЕИО/ се осъществяват в предучилищното образование в различни форми. Интегрирано е в програмното съдържание по образователни направления /ОН/ в рамките на предучилищната подготовка и се осъществява в основните форми на педагогическо взаимодействие /ОФПВ/, педагогически ситуации и в допълнителните форми на педагогическо взаимодействие /ДФПВ/ , извън хорариума на ситуацияите. Осъществява се интегрирано, в интеграционен блок, в дневната организация на деня и при общата подкрепа за личностно развитие на децата.

ДОС за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се определя с Наредба за ГЗЕИО, в чл.1 ал.1

ДОС за ГЗЕИО определя

1. същността и целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
2. начините и формите за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
3. рамковите изисквания за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;
4. институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

ПРИОРИТЕТИ:

1. Формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
2. Развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
3. Формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
4. Усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

ОСНОВНА ЦЕЛ :

Придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

ПОДЦЕЛИ:

1. Гражданското образование, насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение
2. Здравното образование, насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
3. Екологичното образование, насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
4. Интеркултурното образование, насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

ЗАДАЧИ:

Функционирането на детската градина като автономна, активна и саморазвиваща се институция поставя за реализиране на следните задачи :

1. Да възпитава в демократичните ценности;
2. Да насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;
3. Да утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;
4. Да изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, межкултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;

II. НАЧИН И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. В процеса на предучилищното образование и възпитание.
2. В ОФПВ / педагогическите ситуации/, интегрирано по ОН ;
3. В ДФПВ / в целодневна организация на учебния ден/;
4. В ДПД и заниманията по интереси;
5. В рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие

III. РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО: - ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ

Рамковите изисквания за резултатите от обучението по гражданско образование са насочени към надграждане и разширяване на изискванията за резултатите от обучението, определени в държавния образователен стандарт /ДОС/ за предучилищното образование /приложение № 1 на Наредбата/. Те обхващат следните направления:

междупersonностни и отношения;	социална среда;	права на човека ;	демократично гражданство ;	идентичност и различия в обществото;	социална политика, справедливост и солидарност.

Рамковите изисквания за резултатите от обучението са ориентир за разработване на Програмата за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование /ГЗЕИО/ в ДГ.

ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ :

Психично здраве и личностно развитие;	Физическо развитие и дееспособност;	Безопасност и първа помощ;	Лична хигиена;	Хранене;

ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ

Вода, почва, въздух	Енергия и климат	Биологично разнообразие	Потребление и отпадъци	Общество и околна среда

ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

Културни идентичности	Културна осъзнатост	Културни различия, толерантност и конструктивни взаимодействия	Интеркултурно образование и права на човека

IV. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РИТУАЛИ:

- а) На всички национални празници, годишнини и юбилейни тържества на ДГ звучи химна на Р. България и издигане на националния флаг .
- б) тържествено връчване на удостоверението за завършена подготвителна група; награждаване на отличили се деца и учители;
- в) поддържането на кът с награди , грамоти и съхраняването на училищното знаме .

2. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СИМВОЛИ И ДРУГИ ОТЛИЧИТЕЛНИ ЗНАЦИ НА ДГ „ТРЕТИ МАРТ“

Лого на ДГ	Химн на ДГ	Знаме на ДГ	Летописна книга на ДГ

3. ОРГАНИЗИРАНЕ НА ПРАЗНИЦИ И СЪБИТИЯ И ЧЕСТВАНИЯ:

съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, местните, професионалните и културните дати и празници;

08.11. Международен ден на здравословното хранене;	02. 04. Международен ден на детската книга;	22. 03. Световен ден на Водата;	22.04. Световен ден на Земята;	17.09 Вяра, Надежда, Любов,	01. 06 Международен ден на детето;

4.ДЕМОКРАТИЧНИ ПРАКТИКИ:

За разработване и прилагането на институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, в ДГ е създаден постоянно действащ екип в състав директор, музикален педагог, учител, старши учител и председателите на Комисията по професионално-творческите въпроси / КПТВ/ и Комисията по съхраняване паметта на ДГ / КСПДГ/.Педагогическата колегия осъществява Подкрепа на инициативността и участието на децата чрез включването им в подходящи за възрастта им демократични практики :

Доброволчески дейности и кампании: организиране на доброволчески дейности във и извън ДГ, благотворителни акции за събиране на дрехи и парични средства за деца в неравностойно социално положение, възрастни хора ; практикум за полезните за здравето храни и за правилния начин на хранене с участието на родителите от групите ; Седмица на гората - първата седмица на месец април.

Дейности по тематични направления:

патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие;	толерантност а и интеркултурния диалог;	безопасност на движението по пътищата;	защита на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;	превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти ;	превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;

4. Занимания по интереси в групите при целодневна организация на деня през учебно време:

ДЕТСКА ГРАДИНА „ТРЕТИ МАРТ“

ул. „Сергей Румянцев“, №69

dg3mart_pl@abv.bg, <https://dgtretimart-pleven.com/>

Наблюдение и оценка на поведенческите ситуации по време на заниманията по интереси;
Провеждане на беседи и разговори с децата по възникнали затруднения, споделяне на проблеми и възникнали конфликт; спазване на здравно-хигиенни норми и изисквания от децата;
Грижа за опазване здравето и живота на децата;
Дидактични игри - образователни и развиващи;
Народни традиции, обичаи и празници;
Безопасност на движението по пътищата.
Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие;
Приложни дейности за изготвяне на подходяща украса за празниците.
Възпитаване на толерантно отношение към хора от различен етнос, чрез включване в игрови ситуации, четене на произведения от художествената литература, песни и танци.
Изграждане на позитивно отношение към природата – грижи и опазване.

IV. ДЕЙНОСТИ И МЕРОПРИЯТИЯ

Възпитаване на дисциплинираност и гражданско поведение чрез:		отговорни лица	срок на реализация
	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.	Педагогически специалисти по групи	учебно и неучебно време
	Спазване на правилата на групата.		
Възпитаване на национално самочувствие и продължаване на националните традиции			
	Честване на всички национални празници.		
	Познаване и почитане на задължителните символи на Р. България - национално знаме, държавен химн, герб, език и др.		
	Познаване и почитане на знамето, химна и логото на Детска градина „Трети март“		
	Усъвършенстване на сътрудничеството с родители, обществен съвет, културни институции, фирми, организации и др., имащи отношение към възпитанието на младите хора		
Здравно образование и екологично възпитание			
	Провеждане на здравни беседи		

ДЕТСКА ГРАДИНА „ТРЕТИ МАРТ“

ул. „Сергей Румянцев“, №69

dg3mart_pl@abv.bg, <https://dgtretimart-pleven.com/>

	Разглеждане на здравни теми - овладяване на здравословни навици, подбор на здравословна храна и др.		
	Мероприятия за озеленяване интериора на детската градина и дворните площи и почистването им.		
	Отбелязване Световния ден на Водата.		
	Отбелязване на международния ден на Земята		
Възпитаване в интеркултурна среда			
	Провеждане на беседи, свързани със създаване на климат за сътрудничество на етническа и културна основа		
	Организиране на изложби, посветени на обичаите и традициите на различните етноси		